

# İSLAM'DA ANNENİN MAKAMI

---

<"xml encoding="UTF-8?">

## İSLAM'DA ANNENİN MAKAMI

İslam'da annelik makamı ve annelik makamını ve insanın hayatındaki rolünü anlayabilmemiz için yüce Rabbimizin kitabına ve Resulullah'ın (s.a.a) ve Ehl-i Beyti'nin nurlu sözlerine müracaat etmemiz gerekir.

Biz de mümkün mertebe ayet ve hadislerden yararlanarak bu mevzuu sizlere açıklamaya çalışacağız.

Allah-u Teala Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır: "Rabbin ondan başkasına ibadet etmemenizi ve anne babaya iyilik etmenizi emretmiştir. İkisinden birisi yahut her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara öf bile deme;

onları azarlama onlara güzel söz söyle; onlara rahmet ve şefkat dolu tevazu kanadını ger.

Onlara alçak gönüllü ve şefkatli davran ve onlar hakkında dua edip şöyle de: Ey Rabbim, bunlar küçükken beni nasıl yetiştirip büyüttülerse, sen de onlara merhamet et, acı." (İsra Suresi, ayet 23-24)

Bir başka ayet-i kerimede şöyle buyurmaktadır: "Biz insana anne ve babasını tavsiye ettik anası onu zayıflık üstüne zayıflık çekerek karnında taşımıştır. Onun (memeden) ayrılmasında iki yıl içinde olmuştur onun için biz insana bana ve ana baba şükret dönüş banadır diye öğüt verdik." (Lokman Suresi, ayet 14)

Görüldüğü gibi bu ayetlerde Allah-u Teala anne babaya iyilik etmeği, onlara şükretmeyi kendi ibadeti ve şükrüyle yan yana zikretmiştir. Bu da Anne babanın Hak Teala indindeki makamını ve onlara iyilik ve itaat etmenin önemini göstermektedir.

Onun için anne, babaya itaat etmek günah ve farz olan şeyler haricinde farzdır. Hatta anne baba

evladını sünnet olan bir ameli yapmaktan nehy edip başka bir işe emrederse onların dediğini yapması gerekir.

Bir gün bir kişi Resulullah'a (s.a.a) gelerek ya Resulullah dedi, anne babanın evlatları boynundaki hakkı nedir? Sevgili Peygamberimiz şöyle buyurdu: "Onlar senin cennet ve cehennemindir."[1]

Yani onlara yapacağın iyilikler ve onlara karşı vazifelerini yerine getirmenle cenneti kazanabilirsin. Ama onlara karşı vazifelerini yerine getirmezsен cehennemi hak etmiş olursun.

Hız. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur: "Anne babaya iyilik yapmak en büyük farizadır."[2]

İmam Sadık (a .s): "Allah anne babaya iyilik etmeyi emretmiştir" ayetini şöyle açıklamıştır: "İyilik etmek onlarla iyi geçinmek ve ihtiyaçlarını ağız açıp istemeden yerine getirmektir..."[3]

Yine Resul-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Kim ömrünün uzamasını ve rızkının bollaşmasını istiyorsa, anne babasına iyilik etsin ve akrabalarına sılayı rahimde bulunsun."[4]

Resul-i Ekrem (s.a.a): "Kıyamet gününde iyilerin efendisi ölümlerinden sonra anne ve babalarına iyilik yapan kimselerdir."[5]

Sekizinci İmamımız İmam Rıza (a .s): "Anne babaya iyilik etmek vaciptir; hatta müşrik olsa dahi. Elbette Allah'a isyan olan şeylerde onlara itaat edilmez."[6]

Buraya kadar ayet ve hadislerden anne ve babanın ikisine de iyilik ve itaat etmenin önemi anlaşılıyordu. Fakat diğer bir çok hadisten anlaşılıyor ki annenin hakkı ve ona iyilik yapmak daha önemlidir. İşte bu hadislerden bir bazıı:

Bir gün birisi Resulullah'a sorar: "Ben kime iyilik yapayım." Resulullah "Annene" der. Sonra tekrar kime diye sorduğunda tekrar "Annene" der. Adam tekrar sorar; Resulullah tekrar "Annene" der. Adam tekrar sorunca Resulullah bu sefer "Babana" diye cevap verir."[7]

Rivayet edildiğine göre birisi Resul-i Ekrem'e gelerek "Ya Resulullah, ben çok kötü işler yapmışım, acaba benim tövbem kabul olur mu? demiş. Resul-i Ekrem "Acaba annen veya

babam yaşıyor mu? diye sormuş; o da "Babam yaşıyor" demiş.

Resul-i Ekrem "Git ve ona iyilik et" buyurmuş. Adam çıkıp gittikten sonra, Resul-i Ekrem yanındakilere dönerek şöyle buyurmuş: "Keşke annesi olsaydı da ona iyilik etseydi; tövbesi daha çabuk kabul olurdu."[8]

Bir gün Hz. Musa Allah-u Teala ile münacat ederken Hak Teala'dan cennetteki arkadaşını kendisine tanıtmasını istiyor. Hak Teala şöyle hitap eder: "Senin cennetteki arkadaşın filan nahiyedeki gençtir.

Hz Musa genci bulmak için oraya geldiğinde onun kasaplık yapan biri olduğunu görür. Hz. Musa onu çaktırmadan takip etmeye başlar ki hangi amelle böyle büyük bir makamı elde ettiğini öğrenmiş olsun.

Akşama kadar bekler; fakat onun için önemli olan ve böyle bir makama onu layık kılacak bir ameli göremez. Akşam olunca genç, iş yerini kapatıp eve gitmek istediğinde Hz Musa kendini tanıtmadan adamdan, o gece kendisini misafir etmesini ister. Hz Musa bu vesileyle gece boyunca da gencin iyi amellerini takip etmeyi amaçlamaktadır.

Genç Hz. Musa'nın isteğini kabul edip onu evine götürür. Hz. Musa eve girdiğinde gencin her şeyden önce yemek yaptığını. Daha sonra evde bulunan ve eli ayağı felç olan ihtiyar bir kadının yanına gelerek büyük bir sabır ve şefkatle yemeği lokma lokma onun ağzına koyarak yedirdiğini, sonra elbisesini değiştirdiğini, ihtiyaç gidermesine yardımcı olduğunu; sonra da özel yerine yatırdığını görür.

Hz. Musa (a.s) o gece sabaha kadar gencin normal dini vazifeleri dışında fevkalade bir amel, ibadet, münacat falanını görmez. Sabah olduğunda ise yine genç evden çıkmadan o kadının yemeğini yedirir ve diğer ihtiyaçlarını gidermede şefkatle ona yardımcı olur.

Vedalaşırken Hz. Musa gence sorar: "Bu kadın kimdir ve sen ona yemek yedirirken, gözlerini gök yüzüne dikerek ne söylüyordu?" Genç şu cevabı verir: "Bu benim annem" der.

Ben ona yemek verdiğim zaman hakkımda şöyle dua ediyor: "Allah'ım bu hizmetlerin karşılığında oğlumu cennette Hz. Musa'nın yanına arkadaş eyle." Hz. Musa da gence annesinin duasının kabul olduğunu müjdeleyip Hak Teala'yla yaptığı münacatı kendisine anlatır."

İşte anne babanın hakkını riayet etmek böyle feyizlere insanı ulaştırır. Elbette bütün bunlardan önce, insanın mu'min ve takvalı olması gerekiyor.

Yine Resul-i Ekrem'den (s.a.a) şöyle nakledilmiştir: "Cennet annelerin ayağı atındadır." [9]

Bir başka hadiste: "Annelerin ayaklarının altı, cennet bahçelerinden bir bahçedir" buyurmaktadır.

Bu hadisin bir manası şudur ki cenneti kazanmak, annelerin gönlünü kazanmak, onlara iyilik etmekle mümkün olur. Bir başka manası da: "Anneler isterse dünyayı cennete çevirebilirler, yetiştirdikleri mu'min ve salih evlatlarla.

Çocukların saadet ve mutluluğunun temel taşıyı koyan annelerdir. Kötülük ve bedbahtlıklarının ilk temel taşıyı koyan da yine annelerdir. Zira niyetleri, yedikleri lokmalar, amelleri, davranışları, imanı ve takvası rahimdeki çocuğu üzerinde de etkilidir.

Doğduktan sonra da çocuk, anne ve babanın, özellikle annenin bütün hareketlerini izleyip taklit eder. Annenin verdiği terbiyeyle çocuğun ilerideki şahsiyeti yavaş yavaş oluşmaya başlar. Bu yüzden Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Saliha bir eşle evlenmesi bir erkeğin saadetindendir." [10]

Zira ailenin ve çocukların saadeti büyük ölçüde anneye bağlıdır. Başka bir hadiste İmam Cafer-i Sadık (a .s) şöyle buyurmuştur: "İffetli ve hayalî bir annesi olana ne mutlu!" [11]

İşte bütün bunlar annenin insan hayatındaki vazgeçilmez rolünü ve önemini gösteriyor. Evet anne anneliğin yanı sıra bir öğretmendir. Bu yüzden de onu imanlı yetiştirip cennetlik yaparsa, onun bütün hayırlı amellerinde ortak olur.

Resul-i Ekrem (s.a.a) şöyle buyurmuştur: "Eğer birisi kız çocuğunu iyi bir şekilde yetiştirip terbiye ederse, ona iyi bir talim ve terbiye verip güzel ve faydalı şeyler öğretir ve onu Allah'ın verdiği nimetlerden yararlandırırsa, o çocuk onunla cehennem arasında bir perde olur

(cehenneme gitmesini önler)."[12]

İmam Hasan Askeri (a.s) şöyle buyurmuştur: "Allah-u Teala kıyamet günü bazı anne ve babalara mükafat verecek. 'Ey Rabbimiz, bu mükafatları nereden hakkettik? Bizim amellerimiz buna layık değildi' diye sorduklarında şu cevabı alacaklar: 'Bu mükafatlar çocuğunuza Kur'an öğretmeniz ve onu İslam diniyle tanıştırdığınız içindir.'"[13]

Yüce Rabbimiz'den annelerimiz hakkında görevlerimizi en iyi şekilde yerine getirmeyi ve bacılarımıza Hz. Fatıma'yı örnek alan anneler olmayı nasip buyurmasını diliyoruz. Amin!

[1] -Et-Terğib-u Vet-Terhib, C.3, S.316.

[2] -Ğurer-ul Hikem, Hadis: 4423

[3] -El-Kafi, C.2, S.157.

[4] -Et-Terğib-u Vet-Terhib, C.3, S.317.

[5] -Bihar-ül envar, C.74, S.86.

[6] -Bihar-ül envar, C.74, S.72.

[7] -El-Kafi, C.2, S.159.

[8]- Bihar-ül envar, C.74, S.82.

[9] -Kenz-ül Ummal, Hadis: 45439.

[10] -El-Kafi, C.5, S.327.

[11] -Bihar-ül Envar, C.23, S.79.

[12] -Kenz-ül Ummal, Hadis: 45391.

